

Vzdělávací obor: **Výchova ke zdraví a bezpečí**

Očekávaný výsledek učení: CZB-VZB-004-ZV9-017

Vysvětlí roli občana a jeho práva a povinnosti při zajišťování bezpečnosti a obrany státu, orientuje se v principech zajišťování vnější i vnitřní obrany, v bezpečnostním systému ČR a typech krizových stavů.

Popis úrovně Splněno

- Rozliší základní činnosti ozbrojených sil ČR v době míru a při vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- Určí základní pilíře zajišťování obrany ČR.
- Uvádí úkoly ozbrojených sil ČR při zajišťování vnější bezpečnosti a při řešení nevojenských krizových situací.
- Vysvětlí na příkladech důvody účasti ozbrojených sil v humanitárních misích a zahraničních operacích.
- Objasní roli občana, jeho práva a povinnosti při zajišťování bezpečnosti a obrany státu.

Vzpomínka na válečné veterány

Autorky materiálu: Eva Marádová, Miroslava Kovaříková

Anotace

Výuková lekce vede žáky k uvědomění si významu pietní vzpomínky na padlé vojáky a aktivně přispívá k uctění jejich památky formou veřejně prospěšné činnosti ve svém okolí. Ověřuje, do jaké míry žáci dokáží aplikovat základní práva a povinnosti občana při zajišťování bezpečnosti a obrany státu. Žáci si samostatně vybírají pří-
mou činnost, prostřednictvím které uplatňují svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.

Popis realizace / Zadání pro žáky

Úvod – Motivace/evokace

Učitel promítne fotografii pomníku padlých vojáků z okolí školy (nebo vybraného místa v ČR).

Brainstorming k tématu

- *Znáte toto místo?*
- *Proč lidé staví pomníky padlým?*
- *Co pro vás znamená pojem „uctít památku“?*

Hlavní část

Aktivita: Kdo je válečný veterán

Učitel krátce přiblíží historický kontext (např. 1. a 2. světová válka, místní vojáci padlí v boji, účast ČR v misích).

Ukáže krátké video (2–3 minuty) např. ze Dne válečných veteránů ([Armáda ČR: Váleční veteráni - ČT edu - Česká televize](#))

Otázky, na které žáci hledají odpovědi:

- *Proč je důležité si připomínat padlé?*
- *Kdo je válečný veterán? Jak se může lišit od „padlého vojáka“?*
- *Proč bychom si měli válečných veteránů vážit, i když se bojů účastnili třeba před desítkami let?*
- *Jakým způsobem můžeme jako společnost válečné veterány ocenit a podpořit?*
- *Znáš nějakého českého válečného veterána (např. z médií nebo okolí)? Jaký byl jeho příběh?*
- *Jak se změnil význam slova „veterán“ v dnešní době?*

Příprava pro skupinovou práci:

Vyhledání obrazového a textového materiálu k tématu válečných veteránů. Fotografie místního památníku nebo mapka, kde se nachází. Papíry, fixy na návrhy, video.

Popis realizace:

Žáci se rozdělí do skupin a navrhnou konkrétní způsob, jak mohou přispět k uctění padlých nebo jak mohou přispět ke společenské podpoře současných válečných veteránů ve svém okolí. Skupiny představí své návrhy. Učitel zapisuje návrhy na tabuli. Na základě diskuse mají žáci možnost výběru z návrhů k jejich realizaci. Mohou si vybrat jednu nebo více aktivit. Např.:

- Připravit vzpomínkovou akci u místního pomníku – např. položit květiny, zapálit svíčku, přečíst báseň nebo text.
- Vyrobit informační plakáty nebo příspěvky na školní nástěnku či web školy o padlých nebo válečných veteránech z regionu.
- Navštívit válečný hrob nebo památník, připravit exkurzi.
- Udělat rozhovor s účastníkem zahraniční mise nebo operace.
- Sepsat příběh místního válečného veterána nebo padlého a předat ho do místního muzea nebo knihovny.

Společná reflexe

Žáci prezentují vybrané návrhy k realizaci. Společně diskutují možný postup činností, které chtějí zrealizovat.

Otázky:

- *Co jsem se dozvěděl/a nového?*
- *Jak jsem přispěl/a k tomu, aby si lidé vážili padlých vojáků nebo válečných veteránů?*
- *Co pro mě znamená být aktivním občanem?*

Shrnutí:

Žáci připraví informační leták o Dni válečných veteránů, který umístí ve třídě.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k občanství a udržitelnosti Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování) KOB-PCP-000-ZV9-001	Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.).	– podněcuje žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě – podněcuje žáky k vytváření a vyjádření vlastního odůvodněného názoru na různé aspekty veřejného dění a ke kladení souvisejících otázek, k hledání a kritickému vyhodnocování informací a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení názoru – umožňují žákovi vybrat si veřejně prospěšnou aktivitu, kterou si sám či společně se spolužáky zvolí nebo s níž se vnitřně ztotožní – nezaměňují to s účastí na akci z vnějšího popudu (vykonání zadaného úkolu či příkazu)

Metodický komentář pro učitele

- Podporujte žáky v tom, aby návrhy byly realistické a proveditelné (např. krátká pietní akce, plakát, příspěvek na školní nástěнку).
- Inspirujte žáky k získávání doplňujících informací přímo od obyvatel/pamětníků v regionu.
- Motivujte žáky k otevřené diskusi o předložených návrzích.
- Umožněte žákům vybrat si aktivitu, společně se na ni se spolužáky domluvit a vnitřně se s ní ztotožnit.
- Vedte žáky k zapojení do kolektivní akce ve prospěch svého okolí na základě svého vyhodnocení, do čeho by se chtěli společně s jinými zapojit.
- Můžete žákům nabídnout předem vybrané možnosti veřejně prospěšné aktivity v návaznosti na jejich individuální schopnosti.
- Pokud je to možné, domluvte spolupráci se školou, knihovnou, obcí, muzeem, aby bylo možné vybraný návrh realizovat.
- Umožněte žákům sledovat veřejné dění v různých oblastech života ve svém okolí a ve světě.
- Vedte žáky k aktivnímu občanství v souvislostech participace občanů při zajišťování bezpečnosti a obrany státu.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse

Učitel

- sleduje v diskusích orientaci žáků v bezpečnostních tématech a zájem žáků o činnost ozbrojených sil ČR;
- formativně hodnotí výsledky skupinového úkolu, sleduje, jak se žákům podařilo do obrázku a charakteristiky vojáka zahrnout jeho vlastnosti a dovednosti, které si zaslouží náš respekt a obdiv;
- pozoruje práci žáků ve skupinách, sleduje diskuse a vzájemnou kooperaci při plnění úkolu;
- otázkami ověřuje, jak se žákům dařilo pracovat s informačními zdroji, získávat informace od pamětníků;
- vytváří příležitosti k diskusi o právech a povinnostech občanů při obraně státu;

- ověřuje, jak žáci dokáží v diskusích obhajovat význam činnosti ozbrojených sil v návrzích společenské podpory válečných veteránů;
- sleduje, zda se žáci zajímají o problematiku bezpečnosti a do jaké míry propojují realizaci vlastního návrhu uctění památky válečných veteránů s potřebou participace občanů na zajišťování obrany státu.

Reflexe

- *Co jsem se dnes naučil/a?*
- *Co mě překvapilo?*
- *Zapojil/a jsem se do aktivity ve skupině?*
- *Cítil/a jsem se při práci v týmu bezpečně?*
- *Co mě při společné přípravě uctění válečných veteránů nejvíc zaujalo?*
- *Čím mě obohatilo osobní zapojení do veřejně prospěšné aktivity v regionu?*
- *Co bych se chtěl/a o činnosti Armády ČR ještě dovědět?*

Zdroje

Podpora k výuce zaměřené na ochranu bezpečí v souvislosti s obranou státu:

<https://pokos.mo.gov.cz/>

<https://www.vets.cz/>

<https://www.vhu.cz/>